

**UCHWAŁA NR XXVI/216/2021
RADY MIEJSKIEJ GORZOWA ŚLĄSKIEGO**

z dnia 16 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Miejsko-Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gorzów Śląski na lata 2021-2030

Na podstawie art.18 ust.2, pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2020r. poz. 713, 1378) art.17 ust.1, pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2020r. poz. 1876, 2369) **Rada Miejska Gorzowa Śląskiego uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Miejsko-Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gorzów Śląski na lata 2021-2030 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gorzowa Śląskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy informacyjnej.

Wiceprzewodniczący Rady

Artur Kajkowski

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/216/2021
Rady Miejskiej w Gorzowie Śląski
z dnia 16 marca 2021r.

Miejsko-Gminna
Strategia Rozwiązywania
problemów Społecznych
Gminy Gorzów Śląski
na lata 2021-2030

Spis treści

WSTĘP.....	3
ROZDZIAŁ I.....	4
Charakterystyka Gminy.....	4
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE.	4
2. LUDNOŚĆ.....	4
3. STRUKTURA GRUNTÓW.	7
4. OCHRONA ZDROWIA PROFILAKTYKA.....	8
5. SZKOLNICTWO.....	10
6. KULTURA.....	12
7. SPORT.....	13
8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	15
ROZDZIAŁ II.....	16
Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.	16
Rozdział III.....	26
Podstawowe założenia strategii na lata 2021-2030.....	26
Dokumenty strategiczne istotne dla rozwoju gminy.	27
Rozdział IV.....	28
Analiza SWOT.....	28
WIZJA GMINY.....	29
MONITORING STRATEGII.....	33
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	33

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gorzów Śląski na lata 2021-2030 to systemowy, długotrwały plan prowadzenia polityki społecznej w gminie. W opracowaniu Strategii Społecznej przyjęto szeroką perspektywę rozumienia pojęcia polityki społecznej obejmującej zagadnienia związane z zabezpieczeniem społecznym, pracą, sprawami rodziny, ochroną zdrowia, mieszkalnictwem, kulturą, sportem i czasem wolnym.

Zgodnie z art. 110 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U z 2020r. poz. 1876 z późniejszymi zmianami), Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Analizując problemy społeczne, podjęto próbę zidentyfikowania ich przyczyn. Ułatwiło to sformułowanie celów strategicznych dla poszczególnych obszarów problemowych.

Strategia została przyjęta jako dokument przez Radę Miejską w Gorzowie Śląskim po raz pierwszy w dniu 29 marca 2005r. Została zaktualizowana Uchwałą Nr XLVI/357/2010 Rady Miejskiej w Gorzowie Śląskim z dnia 30 września 2010r na lata 2010-2020. Opracowanie aktualnej Strategii wymaga pozyskania nowych informacji, a prezentowany dokument jest zaktualizowaną wersją poprzedniego opracowania. Aktualizacja wynika ze zmieniających się potrzeb oraz problemów społecznych, ukazując wizję rozwoju, cele i kierunki działań mających na celu wzmocnienie potencjału społecznego mieszkańców gminy.

ROZDZIAŁ I.

Charakterystyka Gminy

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE.

Gmina Gorzów Śląski usytuowana jest na skraju Górnego Śląska wzdłuż Doliny Proсны. Jest to najbardziej wysunięte na północny wschód miasto Śląska Opolskiego należące do województwa opolskiego. Powierzchnia terenu Gminy wynosi 154,12 km². Administracyjnie gmina wchodzi w skład powiatu oleskiego i województwa opolskiego. Gmina składa się z 14 sołectw: Nowa Wieś, Pawłowice, Zdziechowice, Kozłowice, Goła, Dębina, Uszyce, Jamy, Krzyżanowice, Skrońsko, Pakoszów, Jastrzygowice, Kobyla Góra, Budzów. Gmina Gorzów Śląski sąsiaduje z gminami: Praszka, Olesno oraz Kluczbork.

2. LUDNOŚĆ.

Od lat pod względem przyrostu liczby mieszkańców Gmina Gorzów Śląski nie może pochwalić się znacznym przyrostem naturalnym. Ludzie młodzi w pogoni za lepszymi warunkami (praca, mieszkanie), lepszym wykształceniem wyjeżdżają do dużych miast za pracą lub za granicę.

Tab. 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy w latach 2018-2020

Miejscowość	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
m. Gorzów Śląski	2441	2451	2409
w. Nowa Wieś	221	217	226
w. Goła	204	206	207
w. Zdziechowice	664	557	661
w. Krzyżanowice	219	215	216
w. Uszyce	822	817	812
w. Pakoszów	128	107	108
w. Kobyla Góra	79	80	80
w. Budzów	158	150	148
w. Pawłowice	400	405	402
w. Dębina	183	184	181
w. Jamy	335	339	327
w. Kozłowice	643	639	641
w. Jastrzygowice	331	324	319
w. Skrońsko	310	305	301

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 2. Liczba mieszkańców wg rozbitcia na płeć

Miejscowość	Rok 2020	Kobiety	Mężczyźni
m. Gorzów Śląski	2409	1255	1154
w. Nowa Wieś	226	123	213
w. Zdziechowice	661	330	331
w. Krzyżanowice	216	111	105
w. Goła	207	110	97
w. Uszyce	812	392	420

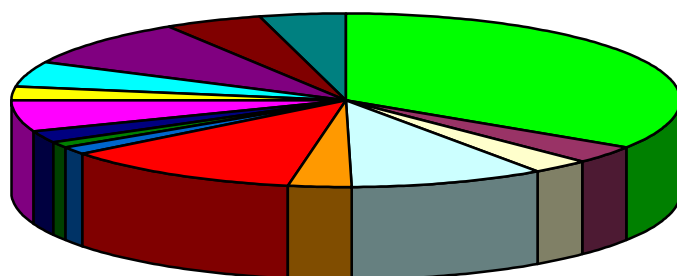
w. Pakoszów	109	54	55
w. Kobyla Góra	80	42	38
w. Budzów	148	74	74
w. Pawłowice	402	196	206
w. Jamy	327	175	152
w. Kozłowice	641	317	324
w. Dębina	181	84	97
w. Jastrzygowice	319	161	158
w. Skrońsko	301	145	156

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały w stosunku do roku 2018 zmalała. Prowadzone przez demografów badania i analizy wykazują, że trwający od kilkunastu lat spadek rozrodczości nie jest jeszcze procesem zakończonym i dotyczy w coraz większym stopniu kolejnych roczników młodzieży. Wśród przyczyn tego zjawiska wymienia się poziom wykształcenia, trudności na lokalnym rynku pracy oraz trudne warunki społeczno-ekonomiczne, w jakim znalazło się pokolenie w wieku prokreacyjnym. Zgodnie z opiniami ekspertów, w najbliższych latach należy liczyć się z dalszym spadkiem współczynnika dzietności. Również w dalszym ciągu będzie następował spadek umieralności i wzrost przeciętnej długości życia, co przyczyni się do zmniejszenia liczby osób w wieku produkcyjnym. Obecną sytuację w gminie Gorzów Śląski przedstawia diagram nr 1.

Diagram nr 1. Liczba mieszkańców w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy w roku 2020

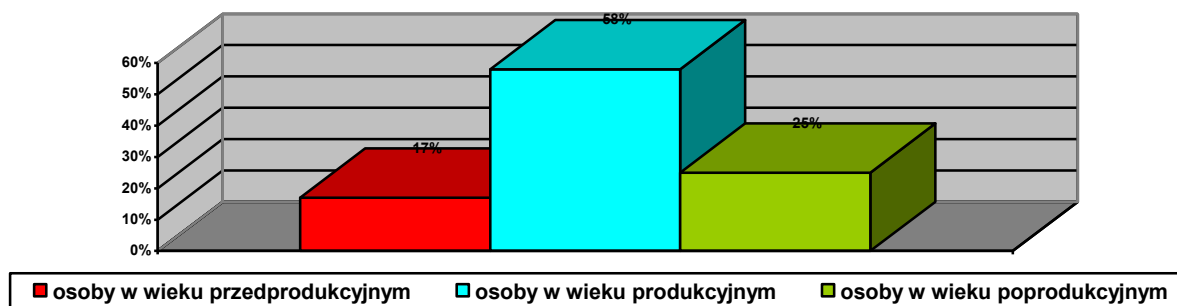
**Liczba mieszkańców
w poszczególnych
jednostkach
administracyjnych gminy**

- Gorzów Śl.
- Nowa Wieś
- Goła
- Zdziechowice
- Krzyżanowice
- Uszyce
- Pakoszów
- Kobyla Góra
- Budzów
- Pawłowice
- Dębina
- Jamy
- Kozłowice
- Jastrzygowice
- Skrońsko

Wykres nr 1. Struktura ludności

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Gorzów Śląski w 2020 r.

Źródło: Dokumentacja z Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim.

Tab. 3. Liczba mieszkańców wg wieku i płci na dzień 31.12.2020 r.

Wiek	0-2		3		4-5		6		7		8-2		13-15		16-17			
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K		
liczba	63	75	42	30	80	72	55	41	40	34	150	195	132	78	84	53		
Wiek	18		19-65		19-60		Pow.65		Pow.60									
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K								
liczba	34	23	2009	2044	978	726												

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 4. Liczba zgonów w poszczególnych grupach wiekowych na dzień 31.12.2020 r.

Liczba zgonów wg grup wiekowych											
Rok	0-10 lat	11-20 lat	21-30 lat	31-40 lat	41-50 lat	51-60 lat	61-70 lat	71-80 lat	Powyżej 80 lat	Ogółem	
2020	0	0	0	2	2	8	18	24	60	114	

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 5. Liczba zgonów w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy na dzień 31.12.2020 r.

Miejscowość	Liczba zgonów
m. Gorzów Śląski	44
w. Nowa Wieś	6
w. Krzyżanowice	1
w. Goła	5
w. Zdziechowice	6
w. Uszyce	12
w. Pakoszów	1
w. Kobyla Góra	1
w. Budzów	4
w. Jamy	6
w. Jastrzygowice	10
w. Pawłowice	4
w. Dębina	2
w. Kozłowice	8
w. Skrońsko	4

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 6. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym stan na 31.12.2020 r.

Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
1224	4110	1704

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 7. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym stan na 31.12.2019r

Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
1272	4053	1713

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 8. Struktura wiekowa mieszkańców gminy – stan na 31.12.2019 r.

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety
0-3	147	115
4-6	99	88
7-18	411	347
19	36	41
Wiek produkcyjny	2337	2083
60-64	286	233
65-74	266	354
75-79	88	146
80 +	136	220
Wiek poprodukcyjny	760	1028

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

Tab. 9. Ilość osób zameldowanych, wymeldowanych, liczba małżeństwa, liczba urodzeń i zgonów, przyrost naturalny w latach 2018 – 2020

Rok	Zameldowanie	Wymeldowanie	Liczba małżeństw	Liczba małżeństwa na 1000 mieszkańców	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2018	116	106	63	9,00	73	88	15
2019	108	97	56	8,00	73	77	4
2020	114	87	57	8,14	70	78	8

Źródło: Dokumentacja Referatu Spraw Obywatelskich i USC Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

3. STRUKTURA GRUNTÓW.

Gmina ma charakter typowo rolniczy z zapleczem do rozwoju przemysłu rolno-spożywczego. Użytki rolne stanowią 71 % ogólnej powierzchni gminy, a 22% to tereny zalesione. Ze względu na średnią jakość gleb i korzystne warunki klimatyczne prawie cała powierzchnia znajduje się w zasięgu upraw rolniczych. Płaskie, wilgotne miejsca są zajęte przez łąki i pastwiska, na ogół dobrej jakości. Na terenie gminy bogatej w obszary leśne, roślinność występuje najczęściej w formie zadrzewień towarzyszących ciekom wodnym i drogom, jak również zakrzewień śródpolnych. Porastają one często wysokie miedze, oddzielające pola na skłonach. Charakterystyczny jest dla nich udział tarniny, często też występuje robinia akacjowa. Zakrzewienia te mają duże walory biocenotyczne (m.in.

stanowią ostoje ptactwa) i walory estetyczno - krajobrazowe. Ich obecność mogą z czasem utrudniać prace dot. inwestycji lub prowadzone w celu poprawy warunków uprawowych np. scalanie gruntów.

Tab. 1. Struktura gruntów, stan na 31.12.2020 r.

Ogółem powierzchnia gruntów		15.339,9759
Użytki rolne – ogółem		11.164,5622
w tym:	grunty orne	8.783,2327
	łąki trwałe	1.490,1211
	pastwiska trwałe	485,3666
	sady	33,8928
	grunty rolne zabudowane	282,3500
	grunty pod stawami	5,1370
	rowy	84,4620
Lasy i zadrzewienia		3.490,5228
Pozostałe		684,8909

Źródło: Dokumentacja Referatu Gospodarki i Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Gorzowie Śląskim

4. OCHRONA ZDROWIA PROFILAKTYKA.

Zabezpieczenie medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Gorzów Śląski, zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gorzowie Śląskim, Kozłowicach oraz Zdziechowicach. W gorzowskiej placówce funkcjonuje oprócz poradni ogólnej, poradnia dla dzieci. Zabezpieczenie medyczno-ratunkowe dla mieszkańców gminy w zakresie ratownictwa medycznego zapewnia pełna baza Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Oleśnie.

Wg informacji otrzymanej z placówek leczenia podstawowego, najczęstszymi chorobami występującymi u mieszkańców gminy Gorzów Śląski w kolejności są: nowotwory, choroby serca, choroby układu krążenia, cukrzyca, tarczycy, choroby układu pokarmowego, choroby układu oddechowego, choroby zwyrodnieniowe oraz choroby układu moczowego.

Do placówek medycznych zapraszani są również lekarze o różnych specjalnościach służących pomocą w ramach posiadanej wiedzy i doświadczenia. W poprzednich latach byli to lekarze zajmujący się chorobami układu krążenia, chorobami słuchu, chorobami oczu oraz układu moczowego.

Kwestia zdrowia jako ważny element każdego człowieka jest analizowana w oparciu o podejmowane działania w zakresie promocji i profilaktyki. Na terenie naszej gminy działają służby zajmujące się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz osobom doznającym przemocy w różnej formie. Jest to Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny. Działalność ta ma na celu pomoc osobom, bądź rodzinom wyjść z nałogu

poprzez poradnictwo, wsparcie psychologa, koordynację działań pomocowych. Ponadto działalność tych służb ma na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, jak również możliwość skorzystania z profilaktycznej działalności informatycznej.

W naszej gminie wzrasta świadomość społeczeństwa na temat różnorodnych zagrożeń zdrowia. Niewątpliwie duży wpływ na postawy społeczne i ogólną odporność na stresy mają sprawy związane z bezrobociem, brakiem mieszkań, nadużywaniem alkoholu i złym odżywianiem się, niska aktywność fizyczna.

Jak podają podręczniki o promocji zdrowia, wpływ na zdrowie mają:

- Styl życia – 50 %
- Środowisko – 25%
- Cechy genetyczne – 20 %
- Opieka zdrowotna – 15 %

Programy gminne pomocne w realizacji i rozwiązywaniu problemów społecznych:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

A pomocniczo:

- Porady psychologa w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego,
- Grupa Wsparcia dla Osób Współuzależnionych i Doświadczających Przemocy Domowej,
- Praca socjalna,
- Poradnictwo specjalistyczne,
- Grupa AA

Profilaktyka, a forma spędzania czasu wolnego i wypoczynku

Kultura spędzania czasu wolnego ściśle wiąże się z preferowanym stylem życia. Ważną zasadą jest unikanie wypoczynku biernego (bezczynnego leniuchowania), choć taka forma na krótko jest wskazana po bardzo intensywnym wysiłku. Zaleca się korzystanie z wypoczynku czynnego polegającego na zastąpieniu jednej aktywności inną np. po pracy fizycznej relaks umysłowy (aktywność intelektualna, przeżywanie kultury i sztuki) i odwrotnie – po wysiłku umysłowym - praca fizyczna (działka, ogródek, sport). Dla mieszkańców gminy wszystkie te formy są dobrze znane i realizowane. Można zaryzykować

stwierdzenie, że coraz większa wiedza o zdrowym stylu życia dostarczyła także nowych sposobów na atrakcyjny wypoczynek. Ludzie chcą lepiej i zdrowiej żyć, ale także intensywniej wypoczywać. Sprzyja temu m.in. nowopowstała w 2019 roku ścieżka rowerowa na trasie Olesno – Praszka, biegnąca wzdłuż dawnej linii kolejowej „Paulinka”.

Gmina to także miejsce rozwijania wielu różnorodnych zainteresowań. Z informacji uzyskanych z Domu Kultury w Gorzowie Śląskim, organizowanych jest szereg przedsięwzięć, w których uczestniczą uczniowie, młodzież naszych szkół oraz osoby starsze. Do wyboru jest wiele możliwości z bogatej oferty spędzenia czasu wolnego, a niektóre propozycje kończą się rywalizacją konkursową i wyłonieniem najlepszych w danej dziedzinie. Większość w/w propozycji ma zasięg ponadgminny, a nawet szerszy – czasem wojewódzki, a nawet ogólnopolski. W kalendarium imprez kulturalno – oświatowych można wymienić:

- konkurs Ośmiu Wspaniałych, młodzieżowego wolontariatu szkół powiatu oleskiego,
- konkurs wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego,
- konkurs wiedzy o powiecie oleskim,
- konkursy poetyckie,
- konkursy rysunkowe,
- turniej wiedzy pożarniczej,
- powiatowy przegląd szkolnych zespołów artystycznych,
- międzynarodowy konkurs plastyki obrzędowej,
- ogólnopolski festiwal tańca disco,
- koncert kołęd.

5. SZKOLNICTWO

Liczba uczniów na terenie gminy Gorzów Śląski co roku maleje. Obecnie na terenie gminy funkcjonują trzy Szkoły Podstawowe: w Gorzowie Śląskim, Kozłowicach oraz Uszycach. Wraz z likwidacją oddziałów Gimnazjalnych w PSP w Gorzowie Śląskim wzrosła liczba oddziałów w szkole w Kozłowicach oraz Uszycach.

Tab. 1. Liczba uczniów, klas i nauczycieli w latach 2018 - 2020

Nazwa placówki	Rok szkolny 2017/2018			Rok szkolny 2018/2019			Rok szkolny 2019/2020		
	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba klas	Liczba nauczycieli
Publiczna Szkoła Podstawowa w Gorzowie Śląski	335 w tym: 96- gimn.	17 oddz. w tym: 4 oddz .gimn	43	309 w tym: 49 gimn	17 oddz.w tym: 2 oddz. gimn.	42	271	15 oddz.	37

Publiczna Szkoła Podstawowa Kozłowice	80	6 oddz.	17	92	7 oddz.	18	87	7 oddz.	23
Publiczna Szkoła Podstawowa Uszyce	48	6 oddz.	18	56	7 oddz.	19	54	7 oddz.	17
Uczniów razem	463		457			412			

Źródło: Dokumentacja Biura Obsługi Szkół i Przedszkoli w Gorzowie Śląskim

Tab. 2. Dzieci uczęszczające do Publicznego Przedszkola i Oddziałów Przedszkolnych w 2020 r.

Lp.	Nazwa Ośrodka	Liczba dzieci w wieku		
		3 lata	4 lata	5 – 6 lat
1	Publiczne Przedszkole w Gorzowie Śl.	17	33	65
2	Oddział – Przedszkole w Skrońsku	3	4	11
3	Publiczne Przedszkole w Zdziechowicach	9	6	21
4	Oddział - Przedszkole w Uszycach	4	2	13
5	Publiczne Przedszkole w Kozłowicach	7	2	9
6	Oddział – Przedszkole w Pawłowicach	8	1	9
7	Oddział – Przedszkole w Jamach	6	5	7
8	Oddział – Przedszkole w Jastrzegowicach	6	2	6
Ogółem		60	55	141

Źródło: Dokumentacja Biura Obsługi Szkół i Przedszkoli w Gorzowie Śląskim.

Tab. 3. Liczba uczniów objętych opieką psychologiczno-pedagogiczną w gminie Gorzów Śląski w 2020 r.

Liczba uczniów							
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	Zajęcia rewalidacyjne	niedosluch	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	Wada wzroku	opieka pedagoga	opieka logopedy	Zajęcia socjoterapeutyczne
45	19	1	93	3	105	128	0

Źródło: Dokumentacja Biura Obsługi Szkół i Przedszkoli w Gorzowie Śl.

Tab. 4. Liczba uczniów niepełnosprawnych w szkołach w 2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów niepełnosprawnych						
		ogółem	Upośledzenie umysłowe w stopniu			słabowidzących	z niepełnosprawnością ruchową	z niepełnosprawnością sprzężoną
			lekki	umiarkowany	znaczny			
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa Gorzów Śl.	5	5	0	0	0	0	0
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Uszyce	4	3	0	0	0	1	0
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Kozłowice	3	1	0	0	2	0	0

Źródło: Dokumentacja Biura Obsługi Szkół i Przedszkoli w Gorzowie Śl.

Tab. 5. Nauczanie indywidualne i rewalidacyjne w szkołach w 2020 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Nauczanie indywidualne (indywidualizowana ścieżka)		Zajęcia rewalidacyjne/ rewalidacja indywidualna	
		Liczba uczniów	Liczba godzin	Liczba uczniów	Liczba godzin
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa Gorzów Śląski	1	35	8	16 godz. tygodniowo.
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Uszyce	2	19 godzin tygodniowo	4	8 godzin tygodniowo
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Kozłowice	0	0	3	6 godzin tygodniowo
Ogółem		3	54	15	30

Źródło: Dokumentacja Biura Obsługi Szkół i Przedszkoli w Gorzowie Śląskim.

Tab. 6. Liczba uczniów, którym przyznano pomoc materialną o charakterze socjalnym w roku szkolnym 2019 - 2020

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj pomocy materialnej			
		Stypendium szkolne		Zasilek szkolny	
		liczba osób	średnia kwota na miesiąc		
1.	Szkoły Ponadpodstawowe	14 osób	2110,00 zł	0	0
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Gorzów Śląski	11 osób	1643,00 zł	0	0
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa Uszyce	1	160,00 zł	0	0
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa Kozłowice	3	480,00 zł	0	0
Ogółem		29	4393,00 zł	0	0

Źródło: Dokumentacja MGOPS w Gorzowie Śląskim

6. KULTURA

Działalność kulturalna prowadzona jest przede wszystkim w przedszkolach, szkołach podstawowych, świetlicach wiejskich i Powiatowej Bibliotece Publicznej. Dorośli przychodzą po dobrą książkę, a młodzież i dzieci korzystają przeważnie z lektur szkolnych. Biblioteka Publiczna to instytucja kultury, która jest nie tylko tradycyjnie miejscem odwiedzanym przez czytelników, ale również stanowi centrum informacji dla lokalnej społeczności. W związku ze stałym dostępem do Internetu w lokalnych instytucjach kultury, młodzież chętnie korzysta z Internetu dla rozrywki oraz dla potrzeb związanych z rozwijaniem własnych zainteresowań.

Biblioteka Publiczna w Gorzowie Śląskim, działająca przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury posiada cztery Filie Biblioteczne: w Uszycach, Zdziechowicach, Kozłowicach oraz Pawłowicach. Biblioteka od 2002 roku pełni również zadania Biblioteki Powiatowej. Księgozbiór na dzień 31.12.2020 roku wynosił 27815 woluminów i 39 audiobooków. W ciągu roku 2020 zarejestrowano 758 czytelników, a z usług poszczególnych

bibliotek skorzystało 5591 czytelników, którzy wypożyczyli łącznie 13156 woluminów. Wypożyczenia ogółem (woluminy i czasopisma) 13799. W 2020 roku wzbogacono zbiory bibliotek o 996 woluminów. Zakupiono 911 woluminów, otrzymano ponadto 85 pozycji w darze.

W poszczególnych bibliotekach użytkowano 17 komputerów, w tym 11 komputerów z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Katalog on-line, Biblioteki jest dostępny na stronie <http://www.gorzowslaski-mgok.sowwwa.pl> oraz <http://w.bibliotece.pl/>. W 2020 r. biblioteki zorganizowały łącznie: 65 imprez, mających na celu promocję czytelnictwa a mianowicie: konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne, spotkania autorskie dla dzieci i dorosłych, zajęcia literacko-plastyczne, ferie zimowe, imprezy okolicznościowe, w których ogółem uczestniczyło 403 mieszkańców. W zajęciach literacko-plastycznych udział wzięło około 32 uczestników. Tak mała liczba imprez mających na celu promocję czytelnictwa spowodowana jest pojawieniem się koronawirusa w naszym kraju. Łączna liczba książek nabytych w 2020 roku to 996, w tym zakupionych 911. Biblioteka poszerzyła swoje zbiory również o audiobooki w ilości 19 sztuk, oraz zwiększyła prenumeratę czasopism do 15 pozycji: Kulisy Powiatu, NTO, Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Biblioteka Publiczna, Przyjaciółka, Poradnik domowy, Gala, Twój Styl, Moje Mieszkanie, Wysokie Obcasy Extra, Promycek, Świerszczyk, Cogito, Victor oraz Victor Junior. Liczba zbiorów opracowanych komputerowo - 18676, co stanowi 67% oraz 39 audiobooków co stanowi 100%. W ramach działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury odbyły się dwa spotkania autorskie: z Tomaszem Słodkim oraz Romanem Pankiewiczem.

Biblioteka w 2020 roku została gruntownie wyremontowana dzięki dofinansowaniu z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2 - Infrastruktura Bibliotek 2016-2020 ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa. Całkowity koszt projektu: 199.00,00 zł, w tym dofinansowanie 121.036,00 zł. Do biblioteki osoby starsze i z niepełnosprawnościami mogą dojechać windą. Inwestorem tego zadania była gmina, która pozyskała dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach działania „Wsparcie dla Rozwoju Lokalnego W Ramach Inicjatywy LEADER”. Operatorem tych środków była Lokalna Grupa Działania „Górna Prosna”.

7. SPORT

Na terenie gminy działają 3 Kluby Sportowe tj: Klub Sportowy „Piast”, Zespół Sportowy „Prosna”, Zespół Sportowy w Uszycach. Kluby te są inicjatorami i organizatorami

impresz sportowo-rekreacyjnych oraz artystycznych. Gmina dysponuje bardzo dobrą bazą sportową na którą składa się hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Gorzowie Śląskim, stadion miejski wyposażony w boisko do gry w piłkę nożną oraz bieżnię. Osoby uprawiające sport korzystają z przyszkolnych sal gimnastycznych oraz boisk znajdujących się w każdym z sołectw. Propagowaniem dobrej kondycji jest również ścieżka rowerowa. Z uwagi na pandemię liczne imprezy sportowo - rekreacyjne zostały odwołane, ale w przyszłości na pewno nie znikną z planowanych stałych imprez.

Hala widowiskowo sportowa w roku 2020 czynna była od poniedziałku do piątku od godz. 15:00 do godziny 21:00. W roku 2020 w hali odbywały się zajęcia prowadzone przez instruktorów zatrudnionych w Miejsko - Gminnym Ośrodku Kultury oraz firmy zewnętrzne, organizowane były imprezy sportowe. Wykaz zajęć sportowych prowadzonych w hali sportowej przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Zajęcia prowadzone na hali widowiskowo-sportowej w 2020 r.

Zajęcia prowadzone w Hali Widowiskowo-Sportowej			
L.p	Nazwa zajęć	Kategoria wiekowa	Liczba uczestników
1	siatkówka	dzieci i młodzież	30
2	badminton	dorośli	12
3	tenis stołowy	dorośli	20
4	tenis stołowy	dzieci i młodzież	16
5	piłka nożna	dzieci i młodzież	55
6	joga	młodzież i dorośli	25
	Razem		158

Źródło: Dokumentacja MGOK w Gorzowie Śląskim

Tab. 2. Imprezy sportowe na hali widowiskowo-sportowej w 2020 r.

Imprezy sportowe w roku 2020		
L.p	Nazwa imprezy	liczba uczestników
1	05.01.2020 Noworoczny turniej drużynowy w tenisie stołowym	60
2	12.01.2020 Turniej piłki nożnej z okazji WOŚP	80
3	19.01.2020 Turniej DZIADKA w tenisie stołowym	20
4	25.01.2020 Finał Wojewódzki Pucharu Polski - tenis stołowy	4 drużyny po 4 osoby
5	01.02.2020 Turniej piłki nożnej ORLIKÓW „Aspóck Cup”	60
6	09.02.2020 Walentynkowy turniej tenisa stołowego	34
7	15-20.02.2020 obóz kadry województwa OZTS - tenis stołowy	25
8	Z hali sportowej korzystały dzieci w czasie ferii zimowych a także prowadzone były szkolenia z zakresu pożarnictwa dla jednostek OSP z naszego powiatu	
9	W hali sportowej swoje mecze ligowe rozgrywały drużyny MGOK Gorzów Śląski które występują w 3 i 4 opolskiej lidze tenisa stołowego	

Źródło: Dokumentacja MGOK w Gorzowie Śląskim

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwem naszej gminy zajmuje się Komisariat w Praszce. W każdy wtorek w Punkcie Konsultacyjnym przy Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” pełni dyżur dzielnicowy w godzinach od 9.00 do 11.00. W przypadku pojawienia się sytuacji wymagającej porady bądź interwencji policji, mieszkańiec gminy może skontaktować się telefonicznie z Komisariatem Policji w Praszce oraz pod numerem służbowym, ogólnodostępnym skontaktować się z dzielnicowym.

Przestępczość.

Przestępstwo to zawiniony czyn człowieka, szkodliwy społecznie i zabroniony pod groźbą kary. Wśród przestępstw wyróżnia się różne kategorie, zależnie od przyjętych kryteriów:

- ze względu na wysokość grożącej kary przestępstwa dzielą się na zbrodnie i występki,
- z uwagi na skutek są przestępstwa materialne (kradzież, rozbój, zabójstwo, uszkodzenie ciała) i formalne – działanie sprawcy bez względu na skutek,
- ze względu na rodzaj winy odróżnia się przestępstwa umyślne i nieumyślne,
- ze względu na zachowanie sprawcy przestępstwa dzieli się na te popełnione przez działanie i popełnione przez zaniechanie,
- ze względu na sposób ścigania, przestępstwa dzieli się na ścigane z urzędu np. przez prokuratora i z oskarżenia prywatnego np. obraza, naruszenie nietykalności cielesnej,
- ze względu na rodzaj dóbr chronionych – przestępstwa dzieli się na polityczne (przeciwko podstawom ustroju państwa) i pospolite - wszystkie pozostałe.

Liczba przestępstw, na terenie Gminy Gorzów Śląski przedstawiała się następująco:

Tab. 1. Liczba i rodzaj przestępstw w latach 2018-2020

Rok	Zabójstwa	Rozboje i wymuszenia	Bójki i pobicia	Kradzieże z włamaniem	Pijani kierowcy	Pożar	Znęcanie	Ogółem
2018	1	9	17	19	37	5	12	100
2019	0	7	5	29	57	8	8	114
2020	0	4	6	9	55	1	8	83

Źródło: Dokumentacja Komisariatu Policji w Praszce.

Z przedstawionych wyżej danych wynika, że na terenie gminy występują głównie przestępstwa przeciwko mieniu oraz wypadki drogowe często z udziałem pijanych kierowców, a także odnotowano przestępstwa znęcania się nad członkami rodziny. Liczba rodzin objętych „Niebieską Kartą” na dzień 31.12.2020 r. wynosiła 18

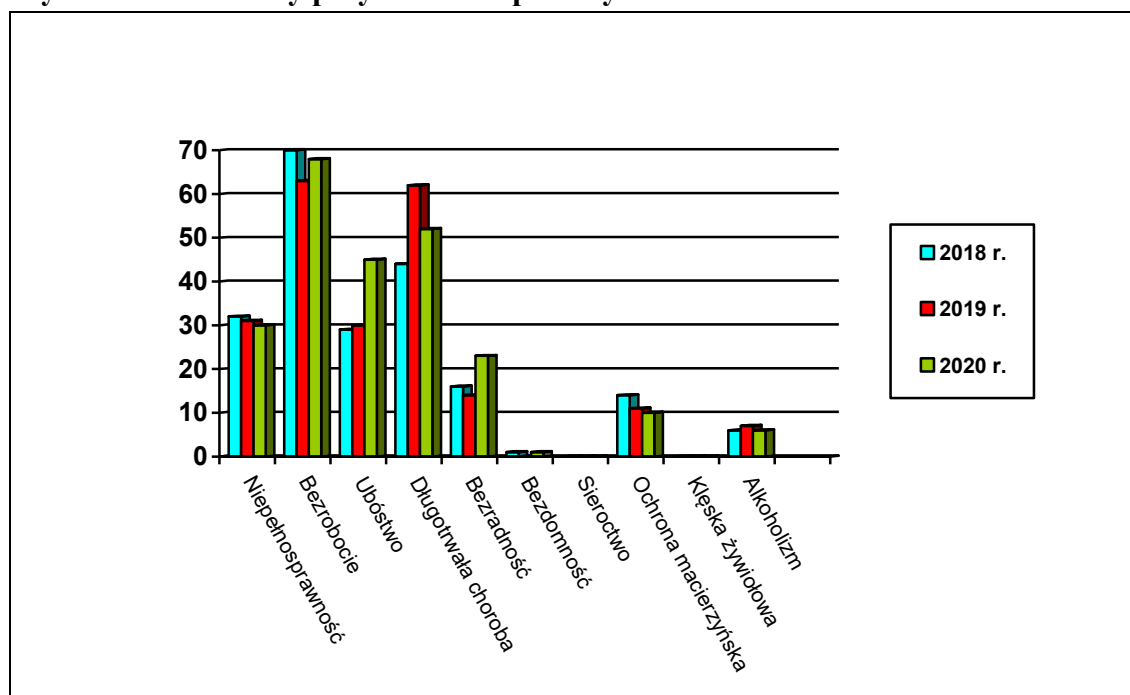
ROZDZIAŁ II.

Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do udzielenia pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim. są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych oraz alkoholizm.

Problemy te są najczęściej ze sobą powiązane. Przy udzielaniu pomocy niezbędny jest współdziałanie klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy z biernej i roszczeniowej na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów, z którymi nie potrafili sobie poradzić.

Wykres nr 1. Powody przyznawania pomocy

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I DŁUGOTRWAŁA CHOROBA.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczonej przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Lekarza orzecznika przy ZUS i KRUS. Osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb. To rodzina, niezależnie

od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków. Długotrwała choroba przynosi w następstwie często izolację społeczną, a także wpływa na zmiany w psychice chorych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, w tym ogranicza możliwość jednostki oraz jej rodziny w zakresie wydobycia się z trudnego materialnego i społecznego położenia. Długotrwale chorzy stają się często klientami pomocy społecznej, co dla wielu jest jeszcze jednym szczeblem degradacji społecznej.

Główne obszary zagrożeń społecznych.

Zdiagnozowanie obszarów zagrożeń społecznych jest bardzo ważne do opracowania Strategii Problemów Społecznych. Wśród różnych zagrożeń najdotkliwsze dotyczą:

- przestępczości,
- demoralizacji i przestępczości nieletnich,
- patologii społecznych (przemoc, uzależnienia, sekty),
- wypadków komunikacyjnych
- zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje),
- zagrożeń nadzwyczajnych (skażeń chemicznych, pożarów, powodzi, zakażeń epidemiczno – weterynaryjnych, katastrof drogowych czy budowlanych),
- zagrożeń socjalnych np. bezrobocie.

Dlatego też w gminie powstały instytucje, komisje i służby do zwalczania w/w zagrożeń. Przedmiotem działań instytucji pomocy są głównie zjawiska i problemy społeczne, które zostaną opisane w dalszej części Strategii.

Tab. 1. Świadczenia przyznane przez MOPS w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych /bez względu na ich liczbę oraz źródło finansowania/	2018	230	236	369
	2019	221	232	391
	2020	201	237	320
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych /bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę/	2018	23	22	31
	2019	22	22	30
	2020	23	21	33
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę/	2018	212	227	338
	2019	199	224	361
	2020	178	123	287

Źródło: Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim.

Powyższa tabela wskazuje minimalne różnice w korzystaniu z form pomocy społecznej, a w 2020 roku malejącą liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Jak definiuje ustawa o rehabilitacji – niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Z badań ogólnopolskich wynika, że niepełnosprawność spowodowana jest najczęściej:

- chorobami układu krążenia (45%),
- dysfunkcjami narządu ruchu (40%),
- schorzeniami neurologicznymi (22%),
- uszkodzeniami narządu wzroku (12%),
- uszkodzeniami narządu słuchu (7%),
- schorzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym (7%).

Często schorzenia powodujące niepełnosprawność są sprzężone, zatem wielkości powyższe nie sumują się do 100.

Zadania w zakresie rehabilitacji społecznej wykonuje m.in Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a w zakresie rehabilitacji zawodowej od 1 września 2006 roku Powiatowy Urząd Pracy. Poza tym PUP realizuje zadania dotyczące:

- zwrotu wydatków na instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu,
- udzielania pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
- zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawców w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy.

Dane statystyczne GUS.

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego, po przeprowadzeniu ostatniego spisu powszechnego w 2003 r. wynika, że wśród niespełna 70 tys. mieszkańców powiatu oleskiego mamy 6.490 niepełnosprawnych, co stanowi 9,9 % i mieści się w średniej ogólnopolskiej.

W liczbie tej było 3.308 mężczyzn i 3.182 kobiet, w wieku:

- przedprodukcyjnym – 329 osób,
- produkcyjnym – 3.353 osób,
- poprodukcyjnym – 2.808 osób.

Tab. 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020r

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin	32	31	30

Źródło: Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim

Instytucje zajmujące się pomocą i problematyką osób niepełnosprawnych na terenie powiatu oleskiego:

Powiatowa Społeczna Rada Ds. Osób Niepełnosprawnych

Kadencja Rady trwa 4 lata. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym, składającym się z przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, jednostek samorządu powiatowego. W naszym powiecie wśród członków Rady są przedstawiciele Towarzystwa Pomocy Ludziom, Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych, DPS w Radawiu i Polskiego Związku Emerytów i Rencistów. Do zakresu działania Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ocena ich realizacji,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (Pcpr)

Centrum jest samodzielną jednostką wchodzącą w skład struktury organizacyjnej powiatu. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wymienione w odpowiednich przepisach prawa. W strukturze Centrum funkcjonuje dział pomocy instytucjonalnej i interwencji kryzysowej, dział rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz dział administracyjno – księgowy. Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie działa również Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który ustala stopień niepełnosprawności dla celów pozarentowych. Powiatowy Zespół ds. Orzekania wydaje także orzeczenia dla dzieci do 16 roku życia (w celu przyznania uprawnień do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego oraz innych ulg). O zaliczeniu do osób niepełnosprawnych decyduje skład orzekający. Osoba zaliczona bądź nie zaliczona do osób niepełnosprawnych otrzymuje stosowne orzeczenie. Od orzeczenia wydanego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności przysługuje odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu. W Zespole zatrudniony jest 1 pracownik na stanowisku przewodniczącej wykonująca wszystkie prace administracyjne dot. orzecznictwa. W okresie od 1 stycznia 2019r do 31 grudnia 2020 r. liczba wydanych orzeczeń przedstawiona została zostały wydane orzeczenia jak niżej:

Tab. 3. Liczba orzeczeń wydanych przez PZdsOoN w Oleśnie.

	Liczba wydanych orzeczeń
Powiat ogółem 2019r,	1088 w tym: dzieci: 77 osoby dorosłe – 1011

Powiat ogółem 2020r	896 w tym: dzieci : 81 osoby dorosłe - 815
Gorzów Śląski: dzieci do 16. r..ż osoby dorosłe	139 20 119

Źródło: Dokumentacja PZdsOoN w Oleśnie.

Powiat oleski dysponuje także dla niepełnosprawnych inną ofertą instytucji pomocy społecznej. Działają tu 4 miejsko – gminne i 3 gminne ośrodki pomocy, 1 Dom Pomocy Społecznej w Radawiu dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie oraz Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Borkach Wielkich. W powiecie funkcjonują 2 Ośrodki Szkolno – Wychowawcze w Dobrodzieniu i w Uszycach, gdzie przebywają dzieci zakwalifikowane do kształcenia specjalnego. W Praszce działa Zespół Placówek Specjalnych, z której to placówki często korzystają dzieci z terenu naszej gminy.

Organizacje społeczne i pozarządowe w powiecie oleskim, które zajmują się osobami niepełnosprawnymi:

Oprócz instytucji samorządowych na terenie powiatu oleskiego można zauważyć dużą aktywność organizacji pozarządowych, które realizując swoje zadania statutowe, angażują się w spontaniczną pomoc osobom niepełnosprawnym.

Należą do nich m.in.:

- Stowarzyszenie Integracyjne BĄDŹMY RAZEM,
- Towarzystwo Pomocy Ludziom,
- Towarzystwo Przyjaciół Chorych i Spokojnej Starości,
- Caritas Diecezji Opolskiej,
- Polski Związek Niewidomych,
- Związek Kombatantów,
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Polskie Towarzystwo Diabetyków,
- Stowarzyszenie Osób Sprawnych Inaczej przy DPS w Radawiu,
- Stowarzyszenie Pomocy Potrzebującym OPIEKA.

UBÓSTWO

Czynnikiem decydującym o statusie społecznym, w tym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są

przede wszystkim osoby wykluczone z rynku pracy na skutek bezrobocia. Bardziej niż przeciętnie narażeni na ubóstwo są członkowie gospodarstw domowych powiązanych z rolnictwem. Ogólnie można stwierdzić, że na syndrom głębokiego ubóstwa w Polsce składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia z wielodzietnością oraz faktem zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie w obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Tab. 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2018 - 2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin	29	30	45

Źródło: Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim.

BEZROBOCIE

Bezrobocie to na terenie Gminy Gorzów Śląski problem dosyć powszechny. Utrata pracy - przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa ze wszystkimi jego konsekwencjami. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny. Brak pracy ma nie tylko negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny, ale też na sferę psychiki. Powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza sferę ubóstwa. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza także ograniczanie wydatków związanych z kształceniem dzieci.

Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków. Praca zawodowa wyznacza bowiem postawy i zachowania dzieci, system stosowanych przez nie ocen, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym, uznawane przez nie wartości czy preferowane cele. Dążenia dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców. Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostaje bez wpływu na dokonywaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji.

Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami np. kradzież, włamanie itp. Bezrobocie szczególnie dotkliwie odczuwane jest przez młodych mieszkańców. Staje się barierą do zmiany miejsca

zamieszkania, dalszego kształcenia i korzystanie z różnych dóbr kultury, które dostępne są jedynie na terenie większych miast.

Bezrobocie ma różne aspekty – może być krótko (do 3 m-cy) i długotrwałe – ok. roku, bezrobocie frykcyjne – to czas pomiędzy zwolnieniem z jednego zakładu, a zatrudnieniem w następnym, bezrobocie strukturalne wynika z przekształceń gospodarki, zmian technologicznych, bezrobocie sezonowe – np. zimą w budownictwie, bezrobocie ukryte (nierejestrowane), dobrowolne (pracownicy nie zgadzają się na zatrudnienie za zbyt niskie wynagrodzenie). Bezrobocie jest problemem społecznym, bo wywołuje określone skutki. Skutki psychologiczne, społeczne i zdrowotne utraty pracy:

- zaburzenia emocjonalne, depresja, apatia,
- lęk, poczucie winy i wstydu,
- obniżenie samooceny, zachowania patologiczne, uzależnienia,
- dysfunkcjonalność rodzin, ubóstwo.

Aktywne i pasywne środki przeciwdziałania bezrobociu:

AKTYWNE:

- szkolenia,
- subsydiowane zatrudnienie (roboty publiczne, prace interwencyjne),
- staże zawodowe,
- pożyczki na tworzenie miejsc pracy,
- ulgi dla pracodawców zatrudniających bezrobotnych.

PASYWNE: zasiłki i świadczenia dla bezrobotnych.

Bezrobocie na terenie gminy Gorzów Śląski na przestrzeni ostatnich lat kształtowało się w następujący sposób:

Tab. 1. Liczba osób bezrobotnych w latach 2018- 2020

Rok	Liczba bezrobotnych		Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	Z prawem do zasiłku	Zamieszkali na wsi	Współczynnik bezrobocia w %
	ogółem	kobiety				
2018	151	95	16	28	104	3,21
2019	116	78	6	10	68	2,52
2020	150	83	15	26	82	3,28

Źródło: Dokumentacja PUP w Oleśnie.

Jak wynika z powyższego zestawienia bezrobocie stopniowo maleje. Jednak faktyczne bezrobocie jest na terenie gminy wyższe. Występuje bowiem bezrobocie ukryte charakterystyczne dla gmin rolniczych.

Tab.2. Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia w latach 2018-2020

Rok	2018	2019	2020

Ilość rodzin	70	63	68
---------------------	----	----	----

Źródło: Dokumentacja Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzowie Śląskim.

ALKOHOLIZM

Alkoholizm to choroba psychosomatyczna, która nie pozwala człowiekowi uwolnić się od alkoholu. Alkoholizm powstaje poprzez nałożenie się na siebie trzech czynników tj. podatności biologicznej oraz warunków psychologicznych i społecznych. Wśród motywów skłaniających do picia można wyróżnić trzy najczęściej spotykane grupy:

- ucieczkowe – w celu zapomnienia o kłopotach, zredukowaniu napięcia, poprawy nastroju,
- społeczne – picie dla towarzystwa, z uprzejmości,
- w poszukiwaniu przyjemności – np. dla smaku alkoholu.

Rodzina z problemem alkoholowym, to rodzina, której codzienne życie burzy destrukcyjne postępowanie osoby uzależnionej. Wśród członków tej rodziny często obserwuje się zaburzenia emocjonalne oraz pogorszenie się stanu zdrowia będące skutkiem ciągłego napięcia i przeciążenia emocjonalnego. W rodzinach tych następuje rozpad systemu więzi i poczucia bezpieczeństwa, a w odczuciach osób dominuje strach, gniew, smutek, wstyd i upokorzenie. Alkoholizm jednego lub obojga rodziców wpływa destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny - naturalnego środowiska wychowawczego dziecka. Rodzina staje przez to niewydolna wychowawczo, cechuje ją zaburzona struktura wewnętrzna, rozkład pożycia małżeńskiego, częste zmiany partnerów. Rodziny z problemem alkoholowym są często rodzinami ubogimi, nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych dziecka.

Dzieci w tych rodzinach tracą naturalną barierę opiekuńczą jaką jest rodzina. Dziecko żyjące w takich warunkach narażone jest na przeżywanie traumatycznych doświadczeń, które powodują zaburzenia jego rozwoju. Zaburzenia te mogą objawiać się zachowaniami agresywnymi, nadpobudliwością, unikaniem bliskich kontaktów z dorosłymi i rówieśnikami, trudnościami w podporządkowaniu się normom społecznie uznawanym oraz problemami szkolnymi. Trwałym i pozytywnym zmianom w funkcjonowaniu dziecka sprzyja systemowe oddziaływanie na jego środowisko życia.

UZALEŻNIENIA.

Mechanizm uzależnienia jest w gruncie rzeczy bardzo prosty i w korzystnych warunkach – zwykle odwracalny. Zaczyna się od nadużywania jakiegoś środka dla chwilowego poprawienia sobie samopoczucia. Niekoniecznie silnego. Uzależnienie może rozpocząć się od kawy, herbaty czy kakao, albo tabletki przeciw bólowej.

Współcześnie uzależnienia to nie tylko alkoholizm, nikotynizm, czy narkomania. To często występujące także uzależnienie od pracy, od komputera czy Internetu. Uzależnienia są szkodliwe, gdyż doprowadzają człowieka do utraty kontroli nad swoim ciałem i umysłem. Wywołują groźne choroby, a nawet śmierć. Czynią ogromne spustoszenia społeczne – funkcjonowanie niezgodne z przyjętymi normami, izolację i marginalizację, szkody ekonomiczne ponoszone przez społeczeństwo (np. koszty leczenia i specjalistycznej terapii). Człowiek uzależniony ma poczucie bezsensu, pustki, które prowadzą go często do samounicestwienia (samobójstw).

W Polsce funkcjonuje wiele specjalistycznych instytucji leczących uzależnionych najnowocześniejszymi metodami. Stosowane są najlepsze, światowe osiągnięcia i programy wychodzenia z uzależnień.

NARKOMANIA – jest zjawiskiem patologicznym polegającym na uzależnieniu od różnych substancji wywołujących zmiany w świadomości człowieka. Głównym powodem zażywania środków narkotycznych jest poszukiwanie przyjemnych doznań, ciekawość i walka z nudą. Do najpowszechniejszych środków narkotycznych zalicza się:

- środki tłumiące (alkohol, środki nasenne i uspokajające),
- środki wziewne (związki azotu, rozpuszczalniki),
- środki pobudzające (kokaina, amfetamina, halucynogeny, marihuana, LSD),
- opiaty (morfina, heroina, opium, kodeina),
- sterydy.

Zasięg narkomanii w naszym kraju obejmuje kilkaset tysięcy osób uzależnionych. W powiecie oleskim także co roku odnotowywane są przypadki narkomanii. Statystyki szacunkowe oceniają wielkość problemu na kilka zgłoszeń rocznie. Z problemem narkomanii można zgłosić się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gorzowie Śląskim, która poinformuje o możliwych formach pomocy. Ponadto można zwrócić się o pomoc, poradę do pedagogów szkolnych, psychologów w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i Przychodni Terapii Uzależnień od Alkoholu. W Opolu problemem zajmie się konsultant wojewódzki działający przy Marszałku oraz poradnie specjalistyczne: na ul. Wodociągowej (w strukturze Szpitala), NZOZ – poradnia MONAR przy ul. Wrzosowej, poradnia POWRÓT przy ul. Armii Krajowej.

ALKOHOLIZM – (choroba alkoholowa) jest fizycznym i psychicznym uzależnieniem od alkoholu, polegającym na potrzebie picia alkoholu dla poprawy samopoczucia. Obecnie ocenia się, że wśród napojów alkoholowych najczęściej spożywane są napoje spirytusowe

(50%), piwo (30%) i wino (20%). Alkoholizm w naszym kraju oceniany jest na ok. 1200 tys. osób uzależnionych, a osób nadużywających szacuje się na wielokrotność tej liczby.

Specjalistyczną pomoc dla alkoholików oferują Przychodnie Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnionych. Alkoholizm jest zjawiskiem najpowszechniejszym z uwagi na zasięg i szkodliwość społeczną. Mamy jednak w regionie fachowców osiagających wysokie efekty w ujarzmianiu tego problemu. Oleska Przychodnia Terapii świadczy usługi zdrowotne w zakresie przewidzianym dla leczenia otwartego oraz promocji zdrowia. Usługi dotyczą osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz innych uzależnień. Osoby z terenu gminy Gorzów Śląski korzystają chętnie z oferty Centrum Terapii i Psychologii w Kluczborku.

Tab. 1 Liczba osób wezwanych na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

Rok	Liczba osób ogółem wobec, których prowadzone było postępowanie o uzależnienie od alkoholu	Liczba osób skierowanych do sądu w celu podjęcia przymusowego leczenia	Liczba osób ogółem wspólnie zamieszkujących z osobą uzależnioną
2018	9	7	19
2019	14	10	16
2020	11	6	17

Źródło: Dokumentacja Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gorzowie Śl

Z danych z powyższej tabeli wynika, że w 2018r. liczba osób była najmniejsza wobec, których GKRPA prowadziła postępowanie, w 2019r. nastąpił znaczący wzrost, a w roku 2020 był na podobnym lekko podwyższonym poziomie. Pomocnym w leczeniu uzależnień w formie porady był Punkt Konsultacyjny oraz Grupa Wsparcia dla Osób Współuzależnionych oraz Ofiar Przemocy Domowej, powstała w 2008 r. Środki na ten cel pochodzą z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Mieszkańcy naszej gminy korzystali z leczenia uzależnień w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Oleśnie. Ogółem 44 osoby: w tym: 22 osoby uzależnione od alkoholu w tym: 5 kobiet, 14 osób zgłosiło się dobrowolnie, 4 osoby zostały zgłoszone przez GKRPA, 4 osoby zgłoszone przez sąd, 12 sprawców przemocy. 22 osoby współuzależnione w tym: 3 mężczyzn, 6 DDA, 2-je dzieci do 18 roku życia, 2 osoby uczestniczyły w terapii rodzinnej, 9 ofiar przemocy. Mieszkańcy naszej gminy stanowili 9,48 % ogółu pacjentów Poradni w Oleśnie.

Rozdział III.

Podstawowe założenia strategii na lata 2021-2030

Większość problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy uznawana jest za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Ich przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność itp. Problemy te nie występują w izolacji od siebie, zachodzi pomiędzy nimi często związek przyczynowo - skutkowy np.: bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków utrzymania, ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów, takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia (często powodujące utratę pracy). Powyższe problemy będą się pojawiać lub pogłębiać na skutek braku zabezpieczenia finansowego. Gwarantem prawidłowego funkcjonowania człowieka jest bowiem zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych: żywność, odzież, dach nad głową. Brak dostatecznych środków finansowych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej. Konieczne jest aby w szczególnie trudnym dla osoby lub rodziny okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie elementarnych potrzeb bytowych. W przypadku braku możliwości radzenia sobie z czynnościami domowymi lub z samoobsługą w celu jak najdłuższego zatrzymania osób w środowisku, zapewnienie jest pomocy usługowej i socjalnej. Ciężar tej pomocy musi przejść gmina, której sytuacja będzie tym trudniejsza, że dochodzą nowe zadania, dotychczas finansowane przez budżet państwa, a obecnie przekazane do finansowania gminie. Z tego też względu należy poszukiwać dodatkowych środków np.: unijnych oraz wspieranie gminy przez wszystkie podmioty, w tym organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Obok form pomocy o charakterze finansowym, rzeczowym lub usługowym, konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych w postaci np.: poradnictwa, wsparcia prawnego lub psychologicznego, aktywizację społeczną, rozwój samopomocy. Celem tych wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji, doprowadzenie do usamodzielnienia osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych oraz wyposażenie ich w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami. O pełnym usamodzielnieniu nie będzie jednak mowy bez zapewnienia bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach np.: zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace interwencyjne, itp. Konieczne jest tu wyrównywanie szans różnych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych, kobiet, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych. Nie bez znaczenia

pozostaje w tym zakresie rozwój edukacji ustawicznej oraz jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy oraz istniejących problemów.

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga zintegrowanej współpracy, angażującej sferę społeczną, bowiem **w naszej gminie występują słabe więzi między mieszkańcami oraz nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań.** Dlatego też wskazane jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego dla całej rodziny, a nie odrębnie do poszczególnych jej członków. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania społecznych problemów (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, kościelne itp.). Przedstawiciele w/w instytucji i organizacji muszą prowadzić nie tylko wspólne działania w celu rozwiązywania lub łagodzenia problemów istniejących, ale też przeciwdziałać ich powstawaniu. Podejmowane wspólnie zadania winny mieć również na celu przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób i grup oraz włączanie w życie społeczne środowisk już wykluczonych. Podmioty realizujące powyższe zadania muszą zwiększać efektywność swoich działań, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji ich przedstawicieli oraz wprowadzanie nowych form pracy. Niezbędne jest także uzupełnienie brakujących elementów infrastruktury socjalnej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów. Przygotowywane programy profilaktyczne i naprawcze oraz ich realizacja muszą być poddawane społecznej ocenie i w razie konieczności aktualizowane i dostosowywane do aktualnych potrzeb i sytuacji.

Dokumenty strategiczne istotne dla rozwoju gminy.

1. Strategia Rozwoju Kraju,
2. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego.
3. Strategia Rozwoju Powiatu Oleskiego.
4. Strategia Rozwoju Gminy Gorzów Śląski.

Rozdział IV

Analiza SWOT.

Wyniki analizy SWOT znajdują się w poniższej tabeli. Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła na identyfikację i analizę szans i zagrożeń oraz identyfikację mocnych i słabych stron,

Mocne strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> - nieskażone środowisko, - Kluby Sportowe, - Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy, - kościół gotycki, - biblioteka powiatowa, - Świetlica Środowiskowa Uśmiech, - punkt konsultacyjny, - straż pożarna, - zabytki gminne, - wodociągi – kanalizacja, - instalacja gazowa, - wielofunkcyjna sala sportowa, - zagospodarowanie parków gminnych, - modernizacja i oświetlenie dróg, - przygotowanie gruntów pod inwestycje.	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna sieć dróg lokalnych utwardzonych, - mało oświetlonych dróg wiejskich, - brak aktywności społecznej, - zbyt małe zaangażowanie lokalnej społeczności, - bierna postawa społeczeństwa, - bezrobocie.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wspólna polityka rolna, - korzystanie z funduszy UE, - korzystanie z dopłat do produkcji i modernizacji gospodarstw, - coraz większy odsetek mieszkańców z wyższym wykształceniem, - możliwość tworzenia małych firm na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie młodzieży i dorosłych uzależnieniem od alkoholu, - bezstresowe wychowanie dzieci, - zubożenie społeczeństwa, - emigracja młodzieży, - starzenie się populacji, - brak miejsc pracy w gminie i w powiecie, - coraz wyższe koszty kształcenia młodzieży, - niedostateczna ilość miejsc do spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - pojawiające się oznaki zagrożenia narkotykami.

PODSUMOWUJĄC:

Głównym atutem gminy są jej walory przyrodnicze oraz potencjał historyczny. Silną stroną gminy są także powstałe w ostatnim czasie stowarzyszenia. Słabymi stronami gminy w sferze infrastruktury technicznej jest brak oświetlenia dróg wiejskich, oraz niedostateczna sieć dróg utwardzonych. W sferze społecznej: zbyt małe zaangażowanie społeczności lokalnej wręcz bierna postawa społeczeństwa oraz bezrobocie mieszkańców. Istotną szansą rozwojową gminy jest pozyskiwanie środków zewnętrznych tj. korzystanie z funduszy UE na rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, modernizacje istniejących gospodarstw rolnych w kierunku

produkcji ekologicznej żywności wykorzystując nieskażone środowisko naturalne. Głównymi zagrożeniami jest ubożenie społeczeństwa, brak miejsc pracy w gminie i powiecie, co powoduje emigrację młodzieży oraz starzenie się populacji i brak dostatecznego zabezpieczenia pomocy osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym.

Analiza problemów i celów poprzedzona diagnozą i analizą SWOT pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów społecznych. Najważniejsze problemy społeczne to:

- ubożenie mieszkańców,
- brak miejsc pracy dla ludzi młodych,
- pasywna postawa mieszkańców,
- brak integracji i miejsc spędzania wolnego czasu wśród młodzieży oraz perspektyw rozwoju,
- bezrobocie, pasywność osób bezrobotnych,
- nadmierne spożycie alkoholu wśród mieszkańców.

WIZJA GMINY.

Wizja to obraz fragmentu rzeczywistości utworzona przez twórczą wyobraźnię. Ustalona spójna wizja całej gminy stanowi czynnik jednoczący społeczność lokalną, która będzie podejmowała wysiłki w celu realizacji wspólnego dobra. Na podstawie analizy SWOT oraz konsultacji społecznych sformułowana została następująca wizja gminy :

Gmina przyjazna mieszkańcom, wrażliwa na problemy społeczne, aktywna, z minimalnym bezrobociem, efektywnie wykorzystująca środki unijne.

CELE OPERACYJNE I CELE SZCZEGÓŁOWE.

Przeprowadzona diagnoza i analiza SWOT oraz analiza problemów pozwoliły na ustalenie celów operacyjnych i szczegółowych.

CELE OPERACYJNE

CEL 1. Stworzenie zintegrowanego systemu dla rodzin oraz pozostałych podmiotów

CEL 2. Zwiększenie integracji i aktywności mieszkańców.

CEL 3. Wyrównywanie szans społecznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

CELE SZCZEGÓŁOWE CELU OPERACYJNEGO NR 1

Lp.	Zadania realizacyjne	Realizator	Odpowiedzialny	Źródło finansowania
1.	Stworzenie zintegrowanego systemu dla rodziny oraz pozostałych podmiotów			
1.1	Działania profilaktyczno-informacyjne o istniejących zagrożeniach w społeczeństwie			
1.1.1	Przeprowadzenie akcji profilaktycznej wśród młodzieży szkolnej dotyczącej współczesnych uzależnień	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przewodniczący GKRPA	Budżet Gminy
1.1.2	Prowadzenie działań informacyjnych wśród społeczeństwa gminy	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przewodniczący GKRPA	Budżet Gminy
1.2	Wspieranie rodzin (osób) w sytuacjach kryzysowych i losowych			
1.2.1	Zbiórki dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzeń losowych	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły	Burmistrz Gminy Przewodniczący GKRPA Przewodniczący Rady Miejskiej, Dyrektorzy szkół	Darowizny
1.2.2	Pomoc finansowa lub w naturze do indywidualnych potrzeb osób i rodzin	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej	Burmistrz, Dyrektor MGOPS	Budżet Gminy
1.3	Rozszerzenie działalności punktu konsultacyjnego			
1.3.1	Ułatwienie dostępu do korzystania z porad prawnych i psychologicznych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej	Przewodniczący GKRPA, Dyrektor MGOPS, Psycholog	Budżet Gminy
1.4.	Zapewnienie opieki osobom starszym niepełnosprawnym,			

	samotnym			
1.4.1	Pomoc w formie usług opiekuńczych, a w razie konieczności zapewnienie całodobowej opieki poprzez umieszczenie w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub w domu pomocy społecznej	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej	Burmistrz, Dyrektor MGOPS	Budżet gminy
1.5	Podejmowanie działań informacyjnych o możliwościach przekwalifikowania się, możliwości zatrudnienia bezrobotnych			
1.5.1	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy	Urząd Miejski, MGOPS	Burmistrz, Dyrektor MGOPS	
1.5.2.	Szkolenia dostosowujących kwalifikację zawodowe osób bezrobotnych, poszukujących pracy, rolników do potrzeb rynku pracy	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej	Burmistrz, Dyrektor MGOPS	Budżet gminy

CELE SZCZEGÓŁOWE CELU OPERACYJNEGO NR 2

Lp.	Zadania realizacyjne	Realizator	Odpowiedzialny	Źródło finansowania
2.	Zwiększenie integracji i aktywności mieszkańców			
2.1	Wspieranie działań integracyjnych poprzez wykorzystywanie różnych form aktywności mieszkańców gminy			
2.1.1	Zorganizowanie pikniku rodzinnego	Kluby sportowe Sołectwa	Władze klubu Sołtysi, radni	Budżet gminy
2.1.2	Stworzenie i organizacja miejsca spotkań dla osób starszych	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy	Władze stowarzyszenia, sołtysi	Budżet gminy
2.1.3	Organizacja rozgrywek ligowych w piłkę nożną	Kluby Sportowe	Władze klubu	Budżet gminy Starostwo Powiatowe
2.1.4.	Organizacja	Kluby sportowe	Władze klubu	Budżet gminy,

	pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży	szkoły	dyrektorzy szkół	budżet starostwa
2.1.5.	Zorganizowanie akcji „Sprzątanie świata”	Szkoły, świetlice	Dyrektorzy szkół, Świetlicowi	Urząd Miejski
2.2	Tworzenie partnerstwa organizacji liderów na rzecz działań środowiskowych			
2.2.1	Szkolenie lokalnych liderów	Kluby sportowe Urząd Miejski	Władze klubu Burmistrz	Budżet gminy

CELE SZCZEGÓŁOWE CELU OPERACYJNEGO NR 3

Lp.	Zadania realizacyjne	Realizator	Odpowiedzialny	Źródło finansowania
3.	Wyrównywanie szans społecznych i edukacyjnych mieszkańców gminy			
3.1	Organizacja specjalistycznych kursów/warsztatów doszkalcających dla mieszkańców gminy			
3.1.1	Kursy komputerowe dla mieszkańców	Szkoła, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Dyrektorzy	Budżet Gminy
3.1.2.	Nauka języka obcego	Szkoła, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Dyrektorzy	Budżet Gminy
3.2	Organizowanie kursów przekwalifikujących dorosłych dostosowujących kwalifikacje do ofert rynku pracy			
3.2.1	Kursy przekwalifikujące	Urząd Miejski,	Burmistrz	Budżet gminy
3.3	Rozwijanie zainteresowań poprzez pomoc w tworzeniu grup mających różne pasje	Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Świetlice, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Burmistrz, GKRPA, dyrektorzy	Budżet Gminy
3.4.1	Wyjazdy do kina i teatru	Świetlice, Szkoły, Biblioteki, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Kierownicy świetlic, nauczyciele, dyrektorzy	Budżet Gminy
3.4.2	Wyjazdy na wycieczki	Szkoły, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Nauczyciele, dyrektorzy	Budżet Gminy, GKRPA

3.4.3	Wyjazdy na obozy sportowe	Kluby sportowe	Władze klubu	Budżet Gminy
3.5.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Świetlice, Szkoły, GKRPA	Kierownicy świetlic, nauczyciele	Budżet Gminy GKRPA
3.5.1	Organizacja turniejów szachowych, turniejów tenisa stołowego,	Świetlice, szkoły, Urząd Miejski, kluby sportowe, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury	Kierownicy świetlic, nauczyciele, dyrektorzy	Budżet Gminy GKRPA

MONITORING STRATEGII

Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2030 r. Problematyka społeczna wymaga stałego śledzenia i wprowadzania zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i uwzględniania ich w strategii. Skuteczna realizacja ustalonych zadań będzie możliwa poprzez opracowanie, wdrażanie i monitorowanie budowanych w oparciu strategię szczegółowych programów operacyjnych. Efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności.

W celu monitorowania przebiegu realizacji zadań zostanie powołany zespół monitorujący, który będzie dokonywał oceny realizowanych zadań z realizacji poszczególnych zadań przygotowanych przez osoby odpowiedzialne oraz będzie identyfikował problemy ograniczające lub uniemożliwiające realizację wyznaczonych zadań, jak również proponował niezbędne korekty. Dobrze funkcjonujący system monitoringu pozwala na wczesne wykrycie zagrożeń związanych z prawidłową i terminową realizacją założonych celów. Pozwala również ustalić stopień osiągnięcia zaplanowanych celów, wprowadzić korektę przyjętych założeń i zastosować najlepsze rozwiązania.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zidentyfikowane działania i cele wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na kilka grup:

- środki finansowe pochodzące z budżetu gminy,
- środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych,
- środki pochodzące z funduszy unijnych.